

Protagonista hlásání – Duch svatý

Papež František uvažoval o úloze Ducha svatého v evangelizaci. Řekl, že je „protagonistou hlásání“ a že je důležité „abychom všichni - každý osobně a jako církevní společenství - naslouchali Duchu svatému, který je protagonistou“.

22.02.2023

Drazí bratři a sestry, dobré ráno a vítejte!

Na naší katechetické pouti o evangelizačním nadšení dnes vycházíme z Ježíšových slov, která jsme slyšeli: „Jděte a získejte za učedníky všechny národy a křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mt 28,19). Jděte, říká Zmrtvýchvstalý, nikoli proto, abyste někoho indoktrinovali nebo dělali proselyty, to ne, ale abyste byli učedníky, to znamená, abyste každému dali příležitost přijít do styku s Ježíšem, poznat ho a svobodně ho milovat. Jděte a křtěte: křtít znamená ponořit, a proto ještě před označením liturgického úkonu vyjadřuje tento pojem životní úkon: ponořit vlastní život do Otce, do Syna, do Ducha svatého; zakoušet každý den radost z přítomnosti Boha, který je nám blízký jako Otec, jako Bratr, jako Duch působící v nás, v samotném našem duchu. Být pokřtěn znamená být ponořen do Trojice.

Když Ježíš říká svým učedníkům, a také nám – „Jděte!“, nesděluje jen slovo. Nikoli. Sděluje současně Ducha svatého, protože jediné skrze něj, Ducha svatého, lze přijmout Kristovo poslání a uskutečňovat je (srov. *Jan 20,21-22*). Apoštolové zůstávají ze strachu zavřeni ve večeřadle, dokud nepřijde den Letnic a Duch svatý na ně nesestoupí (srov. *Sk 2,1-13*). A v tu chvíli strach zmizí a jeho mocí tito povětšinou nevzdělaní rybáři změňí svět. „Ale vždyť neumějí mluvit!“ Avšak slovo Ducha, síla Ducha je vede, aby změňili svět. Hlásání evangelia se tedy uskutečňuje pouze v síle Ducha, který předchází misionáře a připravuje srdce: On je „motorem evangelizace“.

To objevujeme ve Skutcích apoštolů, kde je na každé stránce patrné, že protagonistou hlásání není Petr, Pavel, Štěpán nebo Filip, ale je jím Duch svatý. Také ve Skutcích apoštolů je vylíčen jeden klíčový

okamžik z počátků církve, který vypovídá o mnohém i pro nás. Tehdy, stejně jako dnes, se vedle útěchy vyskytovala i soužení, krásné i nepěkné časy, radosti provázely starosti, zkrátka bylo zde obojí. Zejména jedna z obav se týkala toho, jak naložit s pohany, kteří přišli k víře, s těmi, kteří například nepatřili k židovskému národu. Byli nebo nebyli povinni dodržovat předpisy Mojžíšova zákona? Pro tyto lidi to nebyla žádná podružnost. Vytvořily se tak dvě skupiny: jedněch, kteří dodržování Zákona považovali za nezbytné, a druhých, kteří je za nezbytné nepovažovali. Apoštolové se kvůli rozlišení této otázky sešli na takzvaném „jeruzalémském koncilu“, prvním v dějinách. Jak toto dilema vyřešit? Bylo možné hledat vhodný kompromis mezi tradicí a novostí: některá pravidla se dodrží a jiná se vynechají. Apoštolové se však neřídí touto lidskou moudrostí, aby hledali diplomatickou rovnováhu, ale

přizpůsobují se působení Ducha, který je předešel a sestoupil na pohany stejně jako na ně.

A tak odstraňují téměř všechny povinnosti spojené se Zákonem. Když sdělují konečná rozhodnutí, píší, že byla učiněna „Duchem svatým a námi“ (srov. Sk 15,28). Řešení vynesl „Duch svatý s námi“ – a tak apoštolové vždy jednají. Společně, bez rozdělení, i když měli různé stupně vnímavosti a názory, naslouchali Duchu. A Duch učí jednu věc, platnou i dnes: každá náboženská tradice je užitečná, pokud usnadňuje setkání s Ježíšem. Mohli bychom říci, že historické rozhodnutí prvního koncilu, z něhož těžíme i my, bylo motivováno principem, *principem hlásání*: vše v církvi má být přizpůsobeno požadavkům hlásání evangelia; nikoli názorům konzervativců nebo pokrokářů, ale tomu, aby Ježíš zasáhl do života lidí. Proto je třeba každou

volbu, zvyk, strukturu a tradici hodnotit do té míry, do jaké prospívá hlásání Krista. Když se v církvi objevují určitá rozhodnutí, například ideologické rozdělení: „Jsem konzervativní, protože... Jsem progresivní, protože...“, zamysleme se: Kde je však Duch svatý? Dávejte pozor, neboť evangelium není ideou, ideologií: evangelium je hlásání, které se dotýká srdce a nutí k jeho změně, ale pokud se utíkáte k ideji, k ideologii, ať už pravé, levé nebo středové, děláte z evangelia politickou stranu, ideologii, klub. Evangelium vždy dopřává tuto svobodu Ducha, který v člověku působí a vede jej vpřed. Nakolik se dnes potřebujeme chopit této svobody evangelia a dát se Duchem vést vpřed.

Takto Duch vždy vrhá světlo na cestu církve. Ve skutečnosti není jen světlem srdcí, je světlem, které vede církvev: přináší jasnost, pomáhá

rozpoznávat a rozlišovat. Proto je třeba ho často vzývat; učiňme tak i dnes, na začátku postní doby. Jako církve totiž můžeme mít dobře vymezené časy a prostory, dobře organizovaná společenství, instituty a hnutí, avšak bez Ducha svatého jim schází duše. Organizace nestačí: Duch dává církvi život. Pokud se k němu církve nemodlí a nevzývá ho, uzavírá se do sebe, do sterilních a vyčerpávajících debat, do únavných polarizací, zatímco plamen poslání uhasíná. Je velmi smutné vidět církve, jako by byla pouhým parlamentem. Nikoli, církve je něco jiného. Církve je společenství mužů a žen, kteří věří a hlásají Ježíše Krista, ale jsou poháněni Duchem svatým, nikoli vlastními důvody. Ano, používá se rozum, ale Duch přichází, aby ho osvítil a pohnul. Duch nás nutí vyjít ven, podněcuje nás k hlásání víry, aby nás ve víře utvrdil, podněcuje nás k misii, abychom našli, kdo jsme. Proto apoštol Pavel

doporučuje: „Nezhášejte (oheň) Ducha“ (1 Sol 5,19), nezhášejte Ducha. Modleme se k Duchu často, vzývejme ho, prosme ho každý den, aby v nás zažehl své světlo. Dělejme to před každým setkáním, abychom se stali Ježíšovými apoštoly u lidí, které najdeme. Nezhášejte Ducha v křesťanském společenství a také v nitru každého z nás.

Drazí bratři a sestry, znovu a opětovně jako církve vycházejme z Ducha svatého. „Je nepochybně důležité, abychom v našem pastoračním plánování vycházeli ze sociologických průzkumů, analýz, seznamů obtíží, očekávání, a dokonce i stížností, to vše musíme udělat, abychom se dotkli reality. Mnohem důležitější je však vycházet ze zkušeností Ducha: to je skutečné východisko. A proto je třeba takové zkušenosti hledat, vyjmenovávat, studovat, interpretovat. To je základní princip, který se v

duchovním životě nazývá prvenstvím útěchy nad neútěchou. Nejdříve je tu Duch, který utěšuje, oživuje, osvěcuje, hýbe; pak přijde i neútěcha, utrpení, temnota, ale principem, jak se v této temnotě řídit, je právě světlo Ducha" (C. M. MARTINI, *Evangelizace v útěše Ducha*, 25. září 1997). To je důležitá zásada, jak se řídit ve věcech, kterým člověk nerozumí, ve zmatcích, v mnohé temnotě. Ptejme se sami sebe, zda se tomuto světlu otevíráme, zda mu dáváme prostor: vzývám Ducha? Ať si každý odpoví sám v sobě. Kolik z nás se modlí k Duchu? „Ne, Otče, modlím se k Panně Marii, ke svatým, modlím se k Ježíši, někdy se modlím Otčenáš, modlím se k Otci“. – „A k Duchu? Nemodlíš se k Duchu, který hýbe tvým srdcem, který tě vede kupředu, utěšuje tě, podněcuje tě v touze evangelizovat, pokračovat v misii?“ Zanechávám vám tuto otázku: Modlím se k Duchu svatému? Nechávám se vést právě Jím, který

mě vyzývá, abych se neuzavíral do sebe, ale abych přinášel Ježíše, abych svědčil o prvenství Boží útěchy před neútěchou světa? Kéž nám to dá pochopit Panna Maria, která tomu dobře rozumí.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
protagonista-hlasani-duck-svaty/](https://opusdei.org/cs-cz/article/protagonista-hlasani-duck-svaty/)
(11.12.2025)